

Oravský komposesorát

Orava komposesorát

Budova Prefektúry a Riaditeľstva Oravského komposesorátu postavená v roku 1797.

Za zásluhy v boji proti Turkom daroval v roku 1606 cisár Rudolf hrad Oravu s panstvom Jurajovi Turzovi. Podmienkou darovacej zmluvy bola nedeliteľnosť majetku, jeho správa mala vždy prejsť na najstaršieho syna. Keďže Turzov rod vymrel po meči, vlastníctvo majetku prešlo v roku 1626 na sedem Turzových dcér. Vzniká významné oravské spoločenstvo šľachtických vlastníkov pôdy (komposesorát), ktoré v 17. storočí spravovalo majetok s výmerou vyše 200.000 ha a ktoré pretrvalo až do 20. storočia. Vlastnícky podiel štátu sa v ňom postupne zvyšoval. Počas celej existencie bola správa Oravského komposesorátu príkladom moderného hospodárenia. Najvýznamnejšou časťou komposesorátu boli lesy, ktoré spravoval vrchný lesmajster. Túto funkciu zastával v rokoch 1864 - 1883 vynikajúci lesník Wiliam Rowland. Počas jeho pôsobenia došlo k mimoriadnemu povzneseniu lesov Oravy. Oravský komposesorát zanikol po 2. svetovej vojne.

Mapa Oravského komposesorátu
Map of Orava komposesorát

Wiliam Rowland

Oravský Podzámok v roku 1928
Oravský Podzámok in 1928

Historická mapa lesov Oravy, 1784 / Historic map of Orava forests, 1784
(Zo zbierok LESY SR - Lesnícke a drevárske múzeum, Zvolen)

Táto budova je pamätníkom lesníckej histórie Slovenska. LESY SR, š.p. Banská Bystrica, ju v roku 2008 vyhlásili za "významné lesnícke miesto".

Building of the Prefecture and Orava Komposesorát Headquarters built in 1797.

Orava Castle with adjacent estate was bequeathed to Juraj Thurzo by the Emperor Rudolf II in 1606 for his loyal support in fight against the Turks. The estate was gifted to Thurzo under the condition it would stay intact, never be parcelled, and be always passed on to the eldest son. Since Thurzo died without leaving a male heir the estate came to hands of Thurzo's seven daughters who in 1626 established a so-called Orava komposesorát - affiliation of noble landlords which in the 17th century jointly administered estate spanning over 200 000 hectares. The estate lasted well into the 20th century and for all those years it epitomised best land management practices. As years went by, state gradually increased its share in the estate substantial part of which was covered by forests managed by a trusted head forester. In 1864 - 1883, they were overseen by Wiliam Rowland, a man of great respect and acclaimed knowledge. Under his management, local forests became a showcase of Slovak forestry. Orava komposesorát was dissolved after the Second World War.

This building represents one of the living monuments of Slovak forestry and as such was in 2008 proclaimed a "Special Forestry Site" by the State Forests of the Slovak Republic, s.e. Banská Bystrica.